

■ Comunicat de premsa ■

Goiat, el nou ós bru eslovè que s'ha alliberat als Pirineus centrals

- L'ós ha de trencar el monopoli reproductor del mascle Pyros i aportar més variabilitat genètica
- El projecte Piroslife de consolidació de la població d'óssos als Pirineus centrals té un pressupost de 2,5 milions d'euros

L'ós Goiat, en el moment de ser alliberat al Parc Natural de l'Alt Pirineu.

L'equip tècnic del [projecte Piroslife](#) ha alliberat amb èxit aquest dilluns al vespre al [Parc Natural de l'Alt Pirineu](#) un nou ós bru (*Ursus arctos*) procedent de la Reserva de Caça de Jelen, a Eslovènia. L'exemplar és un mascle d'entre nou i deu anys d'edat, un pes aproximat de 205 quilos i que ha estat batejat com a Goiat. Aquest mot, en la variant pallaresa, significa noi jove o fadrí.

El director general de Polítiques Ambientals, Ferran Miralles, ha explicat que “**ahir dilluns, a les 21 hores, a Isil, sota la pluja, es va deixar anar**” el nou mascle. El fet d'haver-lo anomenat Goiat “**respon a l'objectiu**” del seu alliberament, “**que el noi jove substitueixi el vell mascle, el Pyros, que ha dominat la genètica de l'ós bru dels Pirineus aquests darrers 20 anys**”, ha comentat Miralles.

■ **Comunicat de premsa** ■

El motiu de la translocació del plantígrad és la necessitat d'un mascle reproductor entre la població pirinenca de l'espècie que trenqui la dominància reproductora de l'ós Pyros i que porti més variabilitat genètica. Pyros, també d'origen eslovè, procedent de la reserva de Medved, a uns 100 quilòmetres de Jelen, va arribar als Pirineus centrals l'any 1997. És el pare, l'avi o el besavi de gairebé tots els óssos de la zona, amb els efectes que això pot arribar a tenir en el vigor reproductiu i en la mortalitat dels individus. Actualment s'estima que als Pirineus centrals hi viuen entre 30 i 35 óssos, dels quals set són mascles adults i deu femelles adultes, en edat reproductora.

Alliberament controlat

El trasllat d'en Goiat ha estat monitoritzat en tot moment per l'equip tècnic, format per nou persones. L'equip ha custodiat l'animal des de la seva captura, l'ha transportat per carretera en les condicions més adequades fins que l'han alliberat en terrenys del Parc Natural. Quan l'han capturat li han col·locat cròtals a les orelles per facilitar la seva identificació en llibertat.

També li han instal·lat emissors convencionals a les orelles, a més d'un collar emissor GPS que els permetrà ubicar-lo en tot moment i obtenir molta informació sobre els seus desplaçaments, hàbits i comportament. Igualment, li han pres mostres de sang i de pèl que analitzaran genèticament, així com la seva salut. El director tècnic del projecte Piroslife, Santi Palazón, ha explicat que les mostres serviran **“per comprovar que l'animal està bé i per estudiar la seva genètica, que ens servirà després per detectar la seva reproducció”**.

Palazón també ha concretat que **“han fet falta sis intents de captura”** a la reserva eslovena abans de trobar **“l'exemplar que volíem”**. Finalment, aquesta es va produir el passat diumenge, 5 de juny, entre les 20 i les 21 hores. L'equip va sortir d'Eslovènia a les 02.30 hores de la matinada de dilluns i va arribar al Pirineu català a les 20.30 hores d'ahir, dilluns 6 de juny.

■ **Comunicat de premsa** ■

L'equip tècnic, en el moment de practicar les proves veterinàries a l'ós.

Quan s'esgotin les bateries dels emissors, l'ós es localitzarà mitjançant el seguiment convencional. Aquest mètode de treball consisteix en la cerca i detecció passiva de rastres deixats per l'animal en els seus desplaçaments habituals, com excrements, petjades, pèls i d'altres indicis, a més del trampeig fotogràfic.

A l'alliberament han assistit alguns dels alcaldes i presidents dels ens locals del Pallars amb presència permanent d'ós bru, com són Alt Àneu, Lladorre, Alins, l'entitat municipal descentralitzada (EMD) d'Isil i Alòs, el Consell Comarcal del Pallars Sobirà i la junta rectora del Parc Natural de l'Alt Pirineu. El director del Parc, Marc Garriga, ha explicat que aquesta decisió obeeix a que **“aquest alliberament s'ha fet de manera consensuada amb el territori”** i, per tant, els seus representants **“han pogut gaudir del moment de l'alliberament des de dins dels cotxes, per motius de seguretat”**.

Història d'una reintroducció

A mitjans dels anys 90 l'ós bru va estar a punt de extingir-se dels Pirineus. Només va quedar un reducte de població a la zona atlàntica, entre França, Navarra i l'Aragó. L'extinció hauria representat, entre d'altres aspectes, la pèrdua d'una peça bàsica en l'ecosistema. Per això, durant la segona meitat d'aquella dècada, es va desenvolupar un programa LIFE, coordinat entre França i Espanya, amb Navarra, Aragó i Catalunya. El principal objectiu va ser realitzar una experiència pilot. Es van

■ Comunicat de premsa ■

alliberar tres óssos als Pirineus centrals per avaluar la seva adaptació al medi i testar els mètodes de translocació.

En concret, l'any 1996 es van introduir dues femelles, Ziva i Mellba, i el 1997, un mascle, en Pyros, tots procedents d'Eslovènia. L'origen va ser seleccionat atenent estudis que demostren que els óssos balcànics, del sud d'Escandinàvia, i els del sud i sud-oest d'Europa pertanyen a una única línia genètica, que s'explica pel fet que es va produir un refugi durant l'última glaciació al sud d'Europa.

Aquests exemplars es van adaptar i van tenir cadells a la zona. L'Estat francès, després de signar un protocol internacional de col·laboració amb Andorra i Espanya, va alliberar cinc nous óssos l'any 2006. Van ser quatre femelles, de les quals només dues encara viuen –Hvala i Sarousse– i un sol mascle, Balou, que va morir per l'impacte d'un llamp el 2014.

Evolució demogràfica positiva

Des dels primers progenitors, als Pirineus centrals (Val d'Aran, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Alta Ribagorça, Alt Urgell i Cerdanya) s'han obtingut primeres i segones generacions, tot completant el cicle biològic, i no han aparegut problemes d'adaptació. La variabilitat genètica és baixa, però no extraordinàriament baixa per al nombre de fundadors. Pyros, que ja té 27 anys i s'apropa a la senectut, s'ha reproduït en 16 ocasions entre 1997 i 2016 amb sis femelles diferents, i ha tingut 28 fills coneguts. Pràcticament tots els mascles en edat reproductora són parents directes seus. Les últimes dades confirmen que l'únic no emparentat amb ell, Balou, va tenir un sol fill pòstum, l'any 2015, amb la femella Plume. En canvi, les femelles reproductores representen a tres estirps diferents, procedents de les fundadores Ziva, Mellba i Hvala.

Consolidar el futur del plantígrad

L'any 2014 es va posar en marxa el projecte europeu LIFE+ Piroslife, per a la "Consolidació d'una població d'óssos en un territori de gestió fragmentada: els Pirineus centrals", de la mà de cinc socis: el Departament de Territori i Sostenibilitat i Forestal Catalana, de la Generalitat de Catalunya; el Conselh Generau d'Aran; la Fundación Oso Pardo; i la Universitat de Lleida.

El projecte, que té un pressupost de 2,5 milions d'euros, el 75% provinent de fons de la Unió Europea (UE), s'enquadra en els programes Life-Natura, que volen contribuir a l'aplicació de la directiva comunitària relativa a la conservació de la natura per mantenir i millorar els hàbitats i les espècies d'interès comunitari dels espais designats dintre de la Xarxa Natura 2000.

■ **Comunicat de premsa** ■

Recuperar la biodiversitat i dinamitzar el territori

Fins ara s'han contractat pastors –dos a l'Aran i tres al Pallars– i ajudants de pastors d'ovelles i cabres, tres vaquers, i serveis de pasturatge. També s'han agrupat una vintena de ramats. S'han construït quatre cabanes per a pastors i se'ls ha proporcionat 12 gossos de protecció, a banda d'instal·lar tancats electrificats. Fruit de la col·laboració amb el sector, s'han realitzat tallers per seleccionar propostes conjuntes de gestió futura, i s'ha ofert formació a pastors i ramaders en relació a la coexistència amb l'ós bru, a través de l'escola de pastors, les escoles agràries i diferents associacions.

Es tracta, en definitiva, de donar suport a la conservació de l'ós bru com a element de recuperació de la biodiversitat, però també com a element dinamitzador, fent efectiva la coexistència amb els habitants del territori, donant-los suport per compatibilitzar les seves activitats amb la presència del plantígrad.

En aquest enllaç us podreu descarregar les fotografies i el vídeo de la captura i l'alliberament:

https://drive.google.com/folderview?id=0B_fnokXR8kUZINZMnJRaGtwbms&usp=sharing

En aquests enllaços us podreu descarregar els talls de veu del director general de Polítiques Ambientals, Ferran Miralles:

https://drive.google.com/file/d/0B_fnokXR8kUcGNTTUZISFBqRjg/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/0B_fnokXR8kUcWVWVWpYWi1tbFE/view?usp=sharing

7 de juny de 2016